



International Behavior
Analysis Organization

Elms, Clinton, England

Посібник з етичних принципів Міжнародної організації поведінкового аналізу (IBAO)

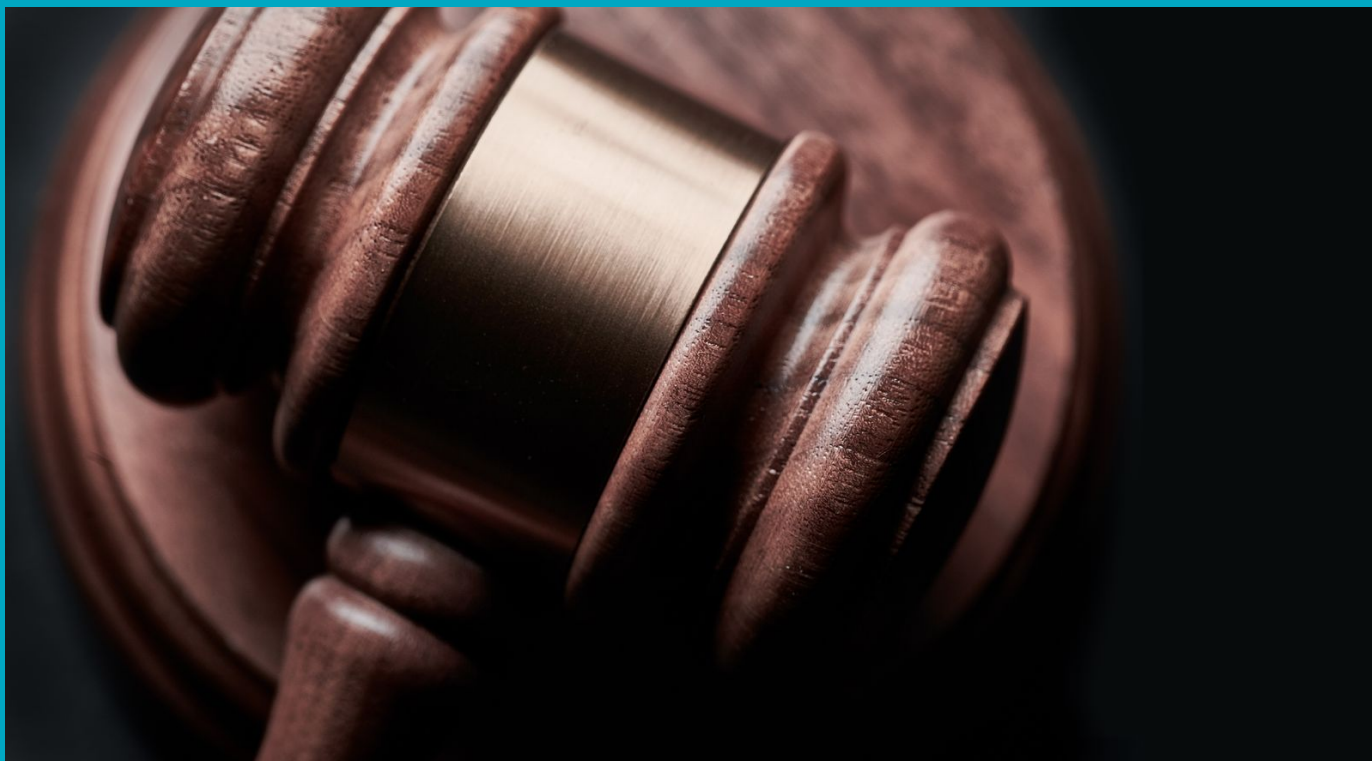
Міжнародна
організація
поведінкового
аналізу 2021 ^{v100}

Переклад на українську мову
Анатолій Попсуй, перекладач
Софі Ганевіч, ВСВА, ІВА
Тетяна Карабліна, ІВА

У лютому 2020 року Професійну консультативну раду Міжнародної ради з поведінкового аналізу було розподілено на декілька різних комітетів, кожному з яких доручено розробити компоненти вимог 2021 року для сертифікацій міжнародного поведінкового аналітика (ІВА) та міжнародного поведінкового інструктора (ІВТ). Одним із таких комітетів був Комітет з етики, який невтомно працював над дослідженнями, обговореннями, дебатами та читанням посібників з етики, настанов і кодексів різних професій, створених для широкого кола організацій у всьому світі. Ці знання були використані для включення важливих етичних вимог, які мають значення в різних культурах у всьому світі. Члени цього важливого комітету заслуговують особливого визнання за їхні зусилля, професіоналізм і увагу до деталей.

Члени комітету з етики ІВАО

- Джессіка Келлі, M.S., BCBA, IBA – Швейцарія
- Штефі Шульдт, Dipl. Psych., BCBA, IBA – Німеччина
- Хіра Хан, M.Ed, RBT, IBT – Єгипет/Пакистан
- Фен Ю Лін, Ph.D., BCBA-D, IBA – Китай
- Джуліан Белл, MSc – UK, BCBA, IBA – Великобританія
- Александра Вігенд, MS, MBA, BCBA, IBA – Бахрейн
- Аканкша Гхеттрі, MA, BCBA, IBA – Гана
- Марія Стосіч, M.A., SLP – Сербія
- Рейчл Арнольд, M.Ed – Південна Корея
- Вероніка Сирбу, MA – Республіка Молдова
- Росс Лейнер, MA, IBA – Австралія
- Генріетте Брантберг, MSc Psych, IBA – Данія
- Мохамед М. Аль-Хамурі, Ph.D., IBA, CHPE, RN – Іордан
- Орсоля Уйхеллі-Іллес, Магістр наук, MS, BCBA, IBA – Угорщина
- Майкл М. Мюллер, Доктор Філософії, Ph.D., BCBA-D, IBA – США



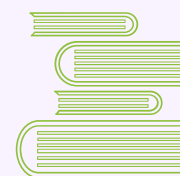
Посібник з етичних принципів Міжнародної організації поведінкового аналізу складається з трьох важливих компонентів: Основні принципи, Модель розв'язання етичних проблем та Додаток із прикладами та поясненнями використання моделі розв'язання проблем і різних інтерпретацій самих Основних принципів. Як буде зазначено далі, Етика не завжди є чіткою і не завжди застосовується до кожної ситуації однаково. Кожен ІВА та ІВТ зобов'язаний розуміти та застосовувати основні принципи в усіх аспектах свого професійного життя.



Посібник з
етичних
принципів



Модель
Розв'язання
Етичних
Проблем



Додаток із
Прикладами та
Поясненнями

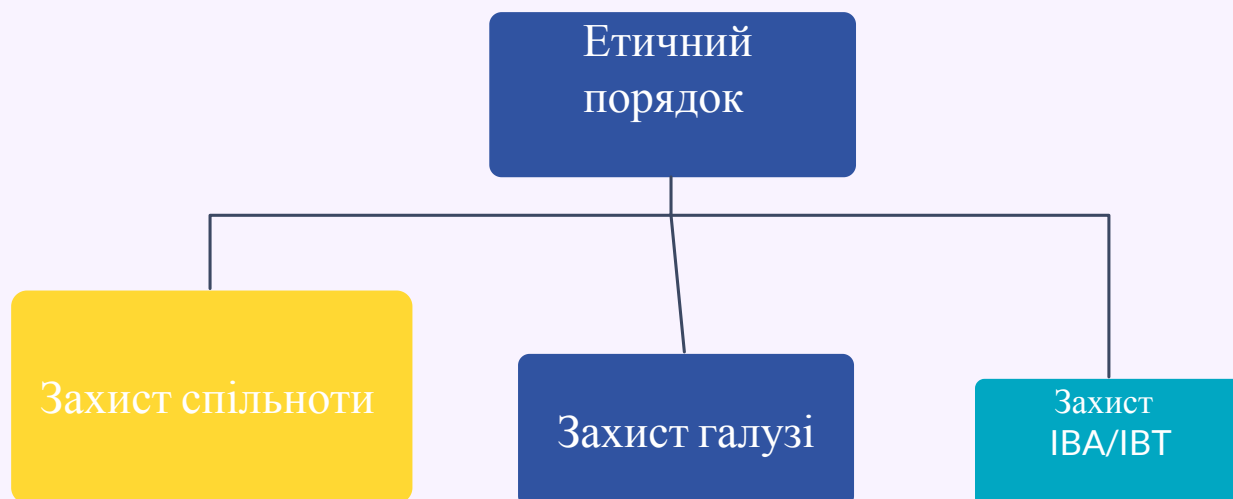
Передмова

Міжнародна організація поведінкового аналізу (ІВАО) встановила наступні етичні принципи для керівництва в практиці міжнародних поведінкових аналітиків (ІВА) і міжнародних поведінкових інструкторів (ІВТ). Очікується, що професіонали, які отримали сертифікат ІВАО, будуть дотримуватись найвищих етичних стандартів у своїй практиці, професійних стосунках і взаємодії з громадськістю, щоб захистити вразливі верстви населення та представляти сферу прикладного поведінкового аналізу (АВА) у найбільш гуманному світлі. Особи, які отримали атестацію через ІВАО, зобов'язані постійно дотримуватися наведених нижче Етичних принципів упродовж своєї професійної діяльності.

Публікація наведених нижче етичних принципів є свідченням стандартів, яким повинні відповідати особи, акредитовані через ІВАО. Поінформованість громадськості про наші бажані принципи встановлює очікування щодо поведінки, якої кожен ІВА та ІВТ погоджується дотримуватися з моменту початку сертифікаційного навчання та керівництва та до тих пір, поки зберігаються облікові дані.

Посібник з етичних принципів ІВАО — це директиви, які слід застосовувати в різних обставинах та місцях. Ці рекомендації слід застосовувати, перш за все, для захисту клієнтів, а також для захисту сфери АВА, ІВА/ІВТ та всіх можливих зацікавлених сторін. ІВАО прийняла етичну модель розв'язання проблем, засновану на роботі Розенберга та Шварца (2018). Замість абсолютного, негнучкого дотримання етичних правил у всіх ситуаціях і в будь-який час, ІВА/ІВТ має застосовувати модель здорового глузду (що супроводжується високими особистими/етичними стандартами), щоб вирішити, що робити в різних ситуаціях, у яких різні інструкції можуть здаватися суперечливими. Цих Етичних принципів у цілому слід дотримуватися завжди. Однак спосіб їх дотримання може змінюватися залежно від контексту та ситуації. Модель розв'язання етичних проблем та приклади її застосування наведено в кінці Основних етичних принципів. ІВАО затвердить комітет з етики, що складається з консультантів з етики, з якими можна зв'язатися, щоб допомогти знайти рішення, яке буде в інтересах усіх учасників.

Розенберг Н.Е., Шварц І.С. Рекомендації чи дотримання норм: що робить поведінку аналітика етичною?. Behavior Analysis Practice 12, 473–482 (2018).



1. Захист прав та гідності клієнтів

1.1. Сертифіковані спеціалісти повинні ставитися до клієнтів з повагою та завжди зберігати гідність клієнтів. По можливості слід враховувати вподобання клієнтів. Усі послуги мають надаватися із чуйністю.

1.2. Не нашкодьте/захистіть клієнта. Усю взаємодію та послуги слід представляти з обережністю, щоб не заподіювати шкоду клієнту. Сертифіковані спеціалісти несуть відповідальність за надання послуг таким чином, щоб це призвело до позитивних змін для клієнта та його оточення, а також максимально підвищило їхній емоційний добробут. .

1.3. Прийняття рішення щодо втручання, вони мають бути максимально ефективними, але найменш наполегливим.

1.4. Сертифіковані спеціалісти повинні обговорити ризики та переваги послуг і отримати письмову інформовану згоду на послуги, оцінювання поведінки, втручання в поведінку, обмін конфіденційною інформацією, зміни послуг, аудіо- чи відеозаписи та обмін даними.

1.5. Сертифіковані спеціалісти поважають та захищають конфіденційність клієнта. Порушення конфіденційності має відбуватися лише тоді, коли є підозра про жорстоке поводження/недбалість, медичну необхідність (наприклад, повідомлення про діагноз під час невідкладної медичної допомоги), коли клієнт стикається з неминучою небезпекою або коли це передбачено законом. Якщо закон вимагає від сертифікованого спеціаліста порушення конфіденційності, він може оприлюднити лише відповідну інформацію.

1.6. Сертифіковані спеціалісти зберігають записи та особисту інформацію клієнтів в безпеці принаймні 7 років і довше, якщо місцеве законодавство вимагає понад 7 років. Ці записи можуть включати оцінки, безпосередню взаємодію з клієнтами, як-от ведення нотаток під час спостереження, підсумки після сеансу, співбесіди з підопічними тощо, а також організаційну, фінансову та договірну документацію. Клієнти мають право доступу до своїх записів, і потрібна їхня згода на те, щоб їхні записи передавалися третім сторонам (наприклад, залученим професіоналам).

2 Повага до різноманітності

2.1 Сертифіковані спеціалісти пропагують людську рівність і справедливість, зобов'язуючись приймати рішення, пов'язані з наданням послуг, без дискримінації будь-якої особи за інвалідністю, расою, національністю, статтю, сексуальною орієнтацією, релігійними переконаннями, віком або соціально-економічним статусом. Сертифіковані спеціалісти ставляться до клієнтів справедливо і підходять до кожного клієнта як до особистості, щоб задовольнити конкретні потреби цієї людини.

2.2 Сертифіковані спеціалісти поважають культурні звичаї, які відрізняються від їхніх власних. Під час роботи з клієнтами та іншими професіоналами, які мають переконання, цінності та культурні норми, відмінні від тих, що належать сертифікованому спеціалісту, буде докладено зусиль, щоб гарантувати, що послуги надаються з розумінням, терпимістю і повагою до цих відмінностей. Сертифіковані спеціалісти розуміють свою відповідальність за перевірку та усунення особистих упереджень, які можуть заважати об'єктивному наданню послуг.

2.3 Незалежно від того, які розбіжності існують між клієнтом і сертифікованим спеціалістом, сертифіковані спеціалісти завжди повинні прагнути бути об'єктивними та надавати послуги високої якості з абсолютним професіоналізмом. Якщо з будь-якої причини об'єктивність або здатність до суджень порушені, повинні переглянути спосіб надання своїх послуг.

3. Компетентність і досконалість

3.1 Сертифіковані спеціалісти є чесними та сприяють цій якості в наданні послуг, професійних відносинах, а також у бізнесі та комерційних починаннях.

3.2 Сертифіковані спеціалісти демонструють чесність, надаючи інформацію та послуги, які спираються на результати рецензованих досліджень, дані та поведінкову теорію для інформування про втручання.

3.3 Безпека є пріоритетом. Послуги повинні надаватися безпечно, щоб захистити клієнтів. Якщо безпека клієнта знаходиться під загрозою, сертифікований спеціаліст негайно припинить надання послуг і вживе всіх необхідних заходів для виправлення небезпечної ситуації, перш ніж продовжити надання послуг. Сертифіковані спеціалісти усвідомлюють можливі межі поведінкових втручань.

3.4 Сертифіковані спеціалісти працюють у межах компетенції/експертизи. Вони надають лише послуги, які відповідають їхнім освітнім, супервізійним тренінгам та досвіду. Практика за межами навчання вимагає від сертифікованого спеціаліста додаткового навчання та супервізії.

3. Компетентність і досконалість (продовження)

3.5 Підвищення компетентності/прагнення до досконалості. Сертифіковані спеціалісти повинні постійно вдосконалювати свою базу знань щодо поведінкового аналізу та етичної реалізації послуг. Сертифіковані спеціалісти продовжують вивчати та підтримувати професійні теми через затверджену безперервну освіту/підвищення кваліфікації (CEU). Сертифіковані спеціалісти шукають інші способи навчання, окрім обов'язкових заходів CE, щоб залишатися в курсі цієї галузі та етики.

3.6 Наукове застосування. Сертифіковані спеціалісти приймають рішення на основі даних щодо оцінювання поведінки, процедур зміни поведінки та всіх інших аналітичних заходів поведінки. Усі оцінки, втручання та інші поведінкові процедури мають бути виведені з теорії поведінкового аналізу або опублікованої літератури з поведінкового аналізу. Сертифіковані спеціалісти повинні покладатися на використання одно об'єктного типу експерименту для кожного випадку у дослідженнях і на практиці, щоб дані можна було аналізувати за відповідними параметрами для прийняття рішень

4. Менеджмент, супервізія та підготовка

4.1 Сертифіковані спеціалісти, які виконують функції супервізора, як акредитовані, так і неакредитовані контент-провайдери проводять супервізії з повагою, турботою та справедливістю. Сертифіковані спеціалісти повинні популяризувати сферу АВА, гарантуючи, що кандидати самі стануть обізнаними, вмілими й етичними сертифікованими фахівцями.

4.2 З метою полегшити та сприяти розвитку сфери АВА в усьому світі, сертифіковані спеціалісти заохочують надавати недороге наставництво та професійну допомогу. Вартість має визначатися за гнучкою шкалою, враховуючи регіон і питання доходів нещодавно сертифікованих ІВА та ІВТ.

4.3 Кандидатам надається підготовка, яка відповідає очікуваним вимогам щодо годин супервізії згідно зі стандартами ІВАО.

4.4 Сертифіковані спеціалісти, які забезпечують супервізію, повідомляють про відносини супервізора та супервізованого, клієнту та іншим зацікавленим сторонам.

4.5 Сертифіковані спеціалісти належним чином документують вимоги до супервізії та підписують документацію кандидата, коли цілі були задовільно досягнуті.

4.6 Сертифіковані спеціалісти лише супервізує практику інших у межах своєї компетенції.

4.7 Якщо в будь-який момент сертифікований спеціаліст бачить, що його кандидат бере участь у неетичній поведінці або неетичній діяльності, навмисній чи іншій, сертифікований спеціаліст зобов'язаний чітко повідомити про це кандидата. Потрібно знайти рішення або припинити професійні відносини. Сертифікований спеціаліст гарантує, що навчання відповідає вимогам цілей кандидата або сертифікації.

5. Соціальна відповідальність

5.1 Сертифіковані спеціалісти використовують точні твердження в рекламному процесі та представляють лише потенційні результати, які є чесними та співмірними з можливими результатами.

5.2 Коли сертифіковані спеціалісти використовують відгуки клієнтів або громадськості як частину реклами, ці відгуки не змінюються та являють собою результати всіх зібраних відгуків.

5.3 Якщо сертифіковані спеціалісти використовують публічні заяви в рекламі, слід подбати про те, щоб сертифікований спеціаліст не опинився в ситуації, коли його об'єктивність щодо надання послуг буде скомпрометована.

5.4 Якщо фотографії та відеозаписи неповнолітніх використовуються в рекламі, слід враховувати права клієнта та емоційний вплив цих фотографій та відео, розміщених в Інтернеті, щоб захистити об'єкт фотографій чи відеозаписів у поточних та майбутніх ситуаціях.

5.5 Сертифіковані спеціалісти точно надають і показують свої зароблені облікові дані та використовують лише облікові дані, зароблені за добру репутацію.

5.6 Сертифіковані спеціалісти повинні сприяти розвитку етичної культури, демонструючи етичну поведінку та, коли це доцільно, допомагаючи іншим визнати більш етичні способи поведінки.

5.7 Сертифіковані спеціалісти гарантують, що дописи в соціальних мережах не порушують жодних етичних принципів, включаючи, але не обмежуючись, права клієнта на приватне життя та конфіденційність.

5.8 Сертифіковані спеціалісти повідомляють про відповідні канали для клієнтів, щоб висловити свої занепокоєння.

5.9 Якщо клієнти висловлюють занепокоєння або критику, сертифіковані спеціалісти сприймають це професійно та працюють над виправленням ситуації в інтересах клієнта.

5.10 Сертифіковані спеціалісти використовують інтелектуальну власність ІВАО та інших організацій лише з дозволу та відповідно до місцевих законів, що регулюють таке використання. Питання щодо використання інтелектуальної власності ІВАО слід надсилати на адресу info@theibao.com.

6. Професійні відносини

6.1 Сертифіковані спеціалісти ідентифікують «клієнта» перед наданням послуг і повідомляють про клієнта всім сторонам. Сертифіковані спеціалісти визначають «клієнта» як кінцевого одержувача послуг, а не як особу, яка платить за послуги.

6.2 Клієнтами послуг ІВА можуть бути організації. Приклади послуг, що надаються організації, коли організація є клієнтом, включають, але не обмежуються, навчання персоналу, програми підкріплення для підвищення продуктивності офісу та безпечної поведінки.

6.3 Сертифіковані спеціалісти працюють в інтересах своїх клієнтів. Сертифіковані спеціалісти беруть участь лише у відносинах без експлуатації.

6.4 Сертифіковані спеціалісти повинні знати, що певні подвійні відносини можуть бути проблематичними та обмежувати об'єктивність у наданні послуг. Якщо такі типи подвійних відносин існують, сертифіковані спеціалісти повідомляють усім залученим сторонам про потенціал конфлікту інтересів і впливу. Якщо об'єктивність порушена, професійні відносини необхідно переглянути.

6.5 Сертифіковані спеціалісти поважають і дотримуються договірних зобов'язань, юридичних зобов'язань і корпоративних зобов'язань щодо своїх роботодавців, у своїх місцях діяльності та щодо надання послуг.

6.6 Сертифіковані спеціалісти беруть участь у відносинах співпраці з професіоналами в інших дисциплінах і іншими командами, що реалізують втручання, віддаючи пріоритет найкращим задля інтересів клієнта.

6.7 Коли сертифіковані спеціалісти вступають у договірні відносини з клієнтами або іншими сторонами, витрати, пов'язані з контрактами, фінансові домовленості та інші відповідні фінансові аспекти обговорюються до надання послуг.

6.8 Сертифіковані спеціалісти оскаржують недбалість і неправомірну поведінку окремих осіб і організацій, коли це можливо. Претензії можуть бути усними, письмовими або звітними. Сертифіковані спеціалісти беруть участь у розгляді цих претензій, щоб зберегти непорушність сфери АВА, щоб вона була представлена в найкращому світлі в очах широкої громадськості.

6.9 Сертифіковані спеціалісти підтримують відповідні професійні межі різними способами.

- а) Якщо клієнт є особою, яка безпосередньо отримує вигоду від послуг сертифікованого спеціаліста, підтримуються платонічні стосунки з цією особою протягом принаймні двох років після припинення служби.
- б) Підтримують платонічні стосунки з опікунами клієнта та іншими зацікавленими сторонами, доки професійні стосунки з клієнтом не будуть припинені.
- в) Якщо клієнтом є організація, підтримуються платонічні відносини з тими, хто в організації, доки професійні відносини не будуть припинені

7. Відповідальність сертифікованого спеціаліста

7.1 З огляду на основні принципи, особисті інтереси сертифікованого спеціаліста стоять після інтересів громадськості, клієнта, усіх можливих зацікавлених сторін і сфери АВА. Прийняття рішень має демонструвати цей порядок важливості.

7.2 Якщо виникають випадки, коли сертифікований спеціаліст не може бути об'єктивним у наданні послуг або професійних стосунках, він зобов'язаний визнати ці умови та знайти рішення, яке збереже гідність клієнта та всіх зацікавлених сторін, а також захистить сферу.

7.3 Сертифіковані спеціалісти вирішують ситуації, коли об'єктивність була порушена шляхом тимчасового або постійного переходу послуг до іншого надавача, рекомендації альтернативних надавачів, консультації з поведінковими аналітиками, більш досвідченими в конкретних проблемах, з якими стикаються, або отримання супервізії через проблему, що була спричинена відсутністю об'єктивності.

8. Дослідження та публікації

8.1 Перед залученням до дослідницької діяльності від усіх учасників необхідно отримати інформовану письмову згоду. Необхідно зберігати конфіденційність усіх учасників дослідження.

8.2 Учасникам необхідно надати пояснення щодо їх участі та способів припинення участі в будь-який час і з будь-якої причини.

8.3 Після дослідження має відбуватись підбивання підсумків, де пояснюються результати дослідження та виявляється будь-яке використання обману.

8.4 Інституційні або місцеві внутрішні перевірокві комітети повинні схвалити будь-який дослідницький проєкт до набору учасників.

8.5 Публікації мають точно зображати авторів у порядку внесків.

8.6 Дані повинні бути точно представлені в усіх ситуаціях на практиці та під час представлення результатів дослідження.

8.7 Сертифіковані спеціалісти представляють лише свою оригінальну роботу як свою власну. Належне цитування чужої роботи має відповідати поточним галузевим стандартам АВА та останній версії інструкцій щодо публікацій національного психологічного товариства, які регулюються країною, в якій проводиться дослідження або написання.

Вирішення етичних проблем за допомогою моделі розв'язання етичних проблем

У процесі надання послуг в АВА можуть виникнути певні ситуації, коли сертифікований спеціаліст не знає, як діяти внаслідок суперечливих етичних принципів. Сертифіковані спеціалісти вирішують дилеми за допомогою моделі розв'язання етичних проблем на основі моделі, описаної Розенбергом і Шварцем (2018). Ця модель включає визначення дилеми та супутніх проблем, пошук можливих рішень, оцінку цих рішень і впровадження вибраного рішення.

У ситуаціях, коли сертифікований спеціаліст відчуває виникнення конфлікту, він повинен:

- 1) Усвідомити, що виник конфлікт. Зрозуміти, які основні етичні принципи можуть бути суперечливими.
- 2) За необхідності шукати діалогу з колегами, клієнтом або опікуном.
- 3) Скласти список можливих рішень.
- 4) Обговорити або оцінити рішення з колегами, клієнтом або опікуном, якщо необхідно, та погодити це рішення.
- 5) Впровадити обране рішення.
- 6) Оцінити своє рішення та результати, та поділитися з тими, з ким консультувалися в процесі розв'язання проблеми.

Вирішення етичних проблем за допомогою моделі розв'язання етичних проблем

Наприклад, ІВА впроваджувала базову програму управління поведінкою, щоб зменшити агресію, підсилену униканням від виконання завдань. Під час реалізації 3-етапної процедури підказки для забезпечення відповідності та блокування уникання, дитина почала голосно плакати, така поведінка не була властивою дитині.

Оскільки ІВА відчула, що може виникнути конфлікт, вона вирішила використати модель розв'язання проблеми, починаючи з **кроку 1: «Усвідомте, що виник конфлікт. Зрозумійте, які основні етичні принципи є суперечливими.**

ІВА відчула суперечність між етичними принципами, які радять «Не нашкодь», і етичним принципом використовувати «Наукову практику», яка підтримує ці типи втручань на основі підкріплення для управління важкою поведінкою. Обидва ці етичні принципи є справедливими та чесними, але в цих обставинах вони, здаються тими що, якимось чином суперечать.

У рамках **кроку 2 «Шукайте діалогу з колегами, клієнтом або опікуном, якщо це необхідно»**, ІВА проконсультувалася з колегою поведінковим аналітиком, описала ситуацію та її почуття щодо можливого конфлікту. Під час діалогу зі своїм колегою вона перейшла до **кроку 3 «Складіть список можливих рішень»**. Вона склала список можливих рішень, які включали: припинити терапію та спробувати інше, повністю припинити терапію та дозволити учню уникнути вимог або продовжити початкову терапію.

Для **кроку 4 «Обговоріть або оцініть рішення з колегами, клієнтом або опікуном, якщо необхідно, і погодьте рішення»** вона оцінювала можливі рішення одне за іншим. Щодо першого варіанту спроби нового втручання, вона зважила час, який знадобиться для розробки, отримання згоди та навчання персоналу для впровадження нового втручання, яке може мати той самий результат. Вона не думала, що це виключатиме будь-який з основних етичних принципів, і відчувала, що знову опиниться в тій самій ситуації, відкладаючи необхідне втручання. Тоді вона розглянула другий варіант — повністю припинити терапію. Вона вирішила, що, хоча це, швидше за все, призведе до зменшення плачу, це не зменшить агресію до інших і, ймовірно, порушить кілька інших етичних принципів, яких вона навчилася дотримуватися. Зрештою, вона розглянула третій варіант, продовжуючи початкову терапію. З минулого досвіду та консультацій з іншими ІВА вона знала, що негативна емоційна реакція на використання гасіння не є рідкістю і є короткочасною, якщо воно впроваджується з позитивним підкріпленням, таким як те, що вона мала у своєму плані втручання. Вона також використала своє розважливе рішення, щоб вирішувати, що «не заподій шкоди» не слід тлумачити як «ніколи не завдавай дискомфорту». Для дитини було б шкідливіше продовжувати бути агресивним і внаслідок цього втрачати можливості для отримання освітнього досвіду.

Вирішення етичних проблем за допомогою моделі розв'язання етичних проблем

Для **кроку 5 «Запровадити вибране рішення»**, ІВА вирішила продовжити терапію, яку вона спочатку запланувала, і вона впровадила її з точністю.

У рамках **кроку 6 «Оцініть своє рішення та результати, та поділіться з тими, з ким консультувалися в процесі розв'язання проблеми»**, після втручання через кілька днів, вона обмірковувала своє рішення, щоб перевірити, чи прийняла правильне рішення. Впровадження призвело до значного зниження агресії, клієнт плакав лише перші пару годин під час впровадження, і в результаті виховні цілі були досягнуті. Вона вирішила, що це був правильний вибір, і була рада, тому що зрозуміла просту модель розв'язання проблем і дотримувалася неї.